

Βενετίας τὸ παραδέχεται καὶ κεῖνος. Ὁ κ. Μαλαχόπουλος δύμας δὲν τὸ παραδέχεται καὶ τὸ βιβλιαράκι του εἶναι γεμάτο ἀπὸ στίχους στὴν καθαρεύουσα. Τὴν ἐμπνευσην στὸ βιβλίο αὐτὸ μὲ τὸ φανέρων νὰ τὴν ζητήσετε δὲ θὰ τὴν βρήτε. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος βλέπετε στίχους—ὅτι δὲς πιὰ νὰ τοὺς κάνῃ στίχους — δὲξεινούς, τρελλούς σχεδόν, πλούσιους σ' δμοιοκαταληξίες καὶ πλουσιώτερους σὲ ἀνοησίες, ἀκροστιχίδες σὲ δεσποτάδες καὶ πατριαρχάδες ἢ σὲ δμογενεῖς πόχουν ἀπὸ 50 καὶ 60 χιλ. λιρ. ἢ ποῦ ἔχει δὲ ποιητὴς (;) ὑποχρεώσεις προσωπικές σ' αὐτούς, ἀκροστιχίδες—ἀτελείωτες ἀκροστιχίδες—σ' ἐργοστάσια ποτῶν καὶ σὲ κάθε ἄνθρωπο ἵκανὸν ἡ ἀγοράσῃ κακμάξα δεκαριά κομμάτια τῆς «Ζωγραφείου Μούσης».

Ἐχει κι ἄλλα παιήματα τὸ βιβλίο. Ἐχει π. χ. κάτι σάχλες γιὰ τὴν μάννα του. «Τῇ μητρὶ μου» ἀσθενούση:

Ἡ μήτηρ μου ἥσθένητεν, ὁ οῖκος ἐκλονίσθη,
Θεομηνίεν (;) διέμε δὲ δές ἐλογίσθη....

· Ἀκολουθοῦν δύο-τρια κατεβατὰ ἀκόμα. Θεωρῶ περιττὸν ἡ ἀντιγράψω κι ἄλλους στίχους. Σας λυποῦμαι. Τὶ ἀμαρτίες νέχετε;

Τὸν «Μαίον» δὲ ποιητὴς τὸν ἐμπνέεται ἀπὸ τὰ κατάσπρα γένεια του κ. Χατζηχρήστου, καὶ τὸ Ματικό (1) τραγοῦδι ἀπὸ τὶς βαυπτακένιες μπαρμπέτες του κ. Διάσκου. Τὸν ἐμπνέει ἀκόμα ἡ κάσσα του κ. Ζαρίφη, του κ. Εὐγενίδη, καὶ ἄλλων φρόντισε μάλιστα νὰ μάθῃ ποιοὶ ἔχουν παράδεις γιὰ νὰ τοὺς κάμη ποιήματα. Στὴ μητρόπολη του διδασκαλισμοῦ δὲ βρισκόμαστε; Σὰ νὰ λέστη στὴ μητρόπολη τῆς βλακείας. Ὁ Παπαδιαμάντης τὰ δηγήματά του δὲν μπορεῖ νὰ τὰ βγάλῃ σὲ βιβλίο: οἱ Μαλαχόπουλοι κερδίζουν σὲ κάθε τους τόμο 50 καὶ 60 λιρούς...μὲ τέτοιες ἀνοησίες.

Ἄν δ. κ. Μαλαχόπουλος ἔγραψε δημοτικά, τέτοιες σάχλες—ῶ εἴμαι βέβαιος—δὲ θὰ τὶς ἔγραψε ποτέ. Θὰ ταῦθεπε ζωντανὰ τὰ πράματα, θὰ τὰ καταλάβαινε καὶ δὲ θὰν ταῦθεπε ποτέ. Η καθαρεύουσα τὸν ἐμποδίσεις νὰ σώσῃ τὴν φιλολογικὴ ὑπόληψή του. Ποτὲ στὴ δημοτικὴ δὲ θάλεγε γιὰ τὴν ἀρρώστεια τῆς μάννας του ἀνάλογη φράση του: «Θεομηνία σ' ἐμὲ δὲ δές ἐλογίσθη». Τὶ παιήματα εἰν' αὐτά; Κωμικά, μᾶς τὴν ἀλήθεια.

Ὀρίστε κι ἄλλο:

Μακρὰν ἐστίας πατρικῆς πατρίδος γενετείρας τοῦ παλαιμάχου σου πατρὸς μητρὸς ἄλλα κακομοίρας

Εἶναι στίχος ἀπὸ ἐλεγεῖο αὐτός. Στίχος σ' ἔνα φίλο του ποῦ πέθανε, λέει, στὴν Αθήνα. Φαίνεται πῶς θὰ εἴχανε μεγάλην ἔχτρα μεταξὺ τους γιὰ νὰ τὸν ἐγδικιέται τόσο δ. κ. Μαλαχόπουλος. Ἐλεγεῖο ποῦ δὲ μπορεῖτε νὰ βαστάξετε τὰ γέλοια. Καὶ δύμας δὲν εἶδα πουθενά στὸ ξώφυλλο κάτου ἀπὸ κεῖνο τὸ «Ἔτοι συλλογὴ...κλπ.» πῶς μέστα ὑπάρχουν καὶ κωμικὰ ποιήματα. Τὸ κυριώτερο τὸ παραλειψεν δ. κ. Μαλαχόπουλος. «Ολα αὐτὰ θαρρῶ πῶς δὲν τὰ κομματισθή κανεῖς καὶ τὰ στείλει σὲ κανένα διαγωνισμὸς ἀστείων θὰ κάνῃ τὴν τύχη του. Μὰ ἐπειδὴ οἱ δύο ἀκρες τοῦ κύκλου ἐνώνονται μποροῦνε νὰ κριθοῦν κι ὡς μεγαλοφύες ἀπὸ τὸ Μιστρώτη καὶ τοὺς ἀκόλουθούς του τοὺς Κωνσταντινοπολίτες. Ἔτοι κι ἄλλοις δύμας ἀφοῦ δικοπὸς τοῦ ποιητῆ εἶναι νὰ κερδίσῃ, δὲς τὸ δοκιμάσῃ κι αὐτὸ τὸ μέσο σ' ἔνα ἀπὸ τὰ τόσα βιβλία ποῦ ἀναγγέλνει στὸ ξώφυλλο.

1) Καθὼς βλέπετε ἔχει δὲ τὰ προσόντα γιὰ νὰ μᾶς πῆσται γλωσσοπλάτες δὲ ἀνθρώπος.

Τὰ συχαρήκια μας τώρα καὶ στὴ καθαρεύουσα. Ὁ Σολωμὸς δρίσε τὴ γλώσσα τοῦ τραγουδιοῦ (ἄς ποῦμε καὶ μόνο τοῦ τραγουδιοῦ). Ὁ κ. Μαλαχόπουλος ἔρχεται νὰ τοῦ ἀντιστεκθῇ. Μὰ γιὰ νάντισταθῆ κανεῖς σ' ἔνα Σολωμὸς πρέπει ἢ Γκαΐτες νάναι ἢ τρελλός. Δὲ σὲς ἔδωσα ἀπὸ τὴ συλλογή του παρὰ δύο δίστιχα μόνο κι ἀντὶ δύμας, δὲν καὶ στὰ κουτουροῦ παρημένα, εἶναι ἀρκετὰ εὐγλωττα τὰ γιὰ νὰ σὲς βεβχιώσουν πῶς δὲ καὶ Μαλαχόπουλος δὲν εἶναι: Γκαΐτες.

Πόλη, Θεριστῆ 1905.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΙΑΡΘΕΝΙΚΟΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΘΟΥΓΚΥΛΙΔΗ

Φίλε κ. διευθυντή τοῦ «Νουμᾶ»,

Νὰ μοῦ δώσεις, πάρακαλῶ, τὴν ἀδειὰ νὰ γράψω δύο λόγια γιὰ τὴ μετάφραση τοῦ Θουκυδίδη ποὺ ξανάρχισες νὰ δημοσιεύεις. Ποιανοῦ ἔργο εἶναι, φαίνεται δά, μὰ δὲν τὸ ἀναφέρων ἀφοῦ δὲ δύος θίλει νὰ κρίβεται. Λέω μοναχὸ πῶς ἀφοῦ εὐτυχήσαμε νέχουμε στὴ γλώσσα μας τὸ μεγαλύτερο «Ἐλληνα ποιητή, τὸν Ομηρο, μὲ τὴν παληκαρίσια μετάφραση τοῦ Πάλλη, ξένιζε νέχουμε στὴ γλώσσα μας καὶ τὸ μεγαλύτερο «Ἐλληνα πεζογράφο, τὸ Θουκυδίδη. Καὶ νὰ ποῦ μᾶς τοὺς χαρίζεις κι αὐτὸν δὲ «Νουμᾶ».

Τὴν ἀξία τῆς μετάφρασης δὲν εἴμαι ίκανὸς νὰ τὴν κρίνω. Ἐλληνιστὴς δὲν είμαι, καὶ τέτοιος πρέπει νέναι ποῦ θὰ καταπιαστεῖ τέτια δουλιά. Ἐγὼ σὰν κοινὸς φιλαναγνώστης ποὺ εἴμαι, τοῦτο μοναχὸ βλέπω καὶ μολογάω πῶς μὲ τὴ μετάφραση ποὺ δημοσιεύεις ξαναζωντανεύει δὲ Θουκυδίδης διατηρῶντας δὲ τὸ περίτεχνο υφος του καὶ τὰλλα τὰ ξεχωριστὰ καρίσματα του.

Νὰ ἀπλουστεύεται τόσο στὴ γλώσσα δὲ Θουκυδίδης καὶ νὰ μένει Θουκυδίδης, δὲν είναι θερρῶ εὔκολο πρᾶμα κι ἀνάξιο γιὰ θαμασμό.

Ο φίλος σου
Ν. Στ.

ΑΝΗΘΟΙΚΑ ΔΡΑΜΑΤΑ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Σ' ἔνα σοφώτατο δέρθρο τῆς «Ἐστίας» διάβασα τὴν περασμένη Τρίτη κάτι γιὰ τὰ θεατρικά μας χάλια καὶ γιὰ τὰν θάνηθικα δράματα ποὺ παίζουνται στὰ καλοκαιρινά μας θέατρα.

Δὲν ἔχει δίκιο δὲ ἀξιότιμος προλαήστας. Τὰ δράματα ποὺ παίζουνται στὰ θέατρα μας εἶναι δὲλα ἡθικά, ἡθικώτατα μάλιστα, ἀφοῦ εἶναι γραμμένα σὲ τέτια γλώσσα ποὺ κανίνχας δὲν τὰ καταλαβαίνει. Ποιὸς σκέφτηκε ποτὲ νὰ πεῖ ἀνήθικες τὶς σεμνὶς ὄπερέττες ποὺ παίζει δὲ Γαλλικὸς θίασος στὸ Φάληρο;

Ἀνήθικα μοναχὸ εἶναι δέσα δράματα βραβεύουνται στὸ Λασσάνειο, μᾶς κύτατὸ δὲν παίζουνται εύτυχῶς στὸ Θέατρο κι ἀς ησυχάσει δ σοφὸς θεατρικογράφος τῆς «Ἐστίας».

Δικός σου
«ΗΘΙΚΟΛΘΥΙΟΣ» νέος

Ο, ΤΙ ΞΕΛΕΤΕ

· Ο «Νουμᾶς» δὲ θὰ βγει τὴν ἄλλη Κυριακή. Θὰ κάμει κι αὐτὸς μιὰ μικρὴ καλοκαιριάτικη διακοπὴ καὶ θὰ βγει τὴν παραπάνου Κυριακή, 10 τοῦ Αλωνάρη.

— Στὸ φύλλο ωτὸ δὲ δημοσιέψει, κοντά σ' ἄλλα, κ' ἔνα μεγάλο κομμάτι, τὸ «Δουλευτή», τραχόσιους στίχους κι ἀπάνου, ἀπὸ τὸ «Δωδεκάλογο» τοῦ Γύρτεω τοῦ Παλαιμᾶ.

— Φοβερὲς οἱ καταστροφὲς ποὺ γίνουνται στὴ Ρώσσα. «Ολος δὲ κόσμος, κι αὐτὸς ἀκόμα οἱ Γεωπονέζοι, ἀρχίσαν νὰν τοὺς κλαίνε τοὺς Ρώσσους, καὶ μόνο ὁ τρομερὸς καὶ φοβερὸς Πανσλαβιστοφάγος 'Ανοητόπουλος δὲ Κεδηναῖος ἀδύνατο νὰ συγκινηθεῖ.

— Ορίστε ποὺ μᾶς ἀναγγέλνεις γιὰ τὸν Τρυγητὴν ἡ φλογερὴ φυλλάδιο του «Οι Πανσλαβισταὶ κτλ.» Διάλεξεις κι αὐτὸς δὲ βλογχημένος τὴν περιστασῆ!

— Μιὰ ἀστυγιατρικὴ ἐπιθεώρηση μᾶς ἔδειξε πῶς οἱ λεμονάδες ποὺ πίνουμε είναι στ' ἀλήθεια... λεμονάδες.

— Δὲ γίνεται κι ἄλλη μιὰ νὰ μᾶς δεῖξει μὲ ποὺδ τρόπο κατασκευάζεται καὶ τὸ γάλα, μάλιστα δὲ περίφρημο ἀρρέγαλο, πὼν μᾶς ποτίζουν αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τὰ γαλατάδικα τῆς Όμονοις;

— Θέλουνε νὰ πούνε μερικοὶ πῶς γιὰ τὸ τέτιο γάλα οἱ ἀγελάδες, οἱ κατσίκες καὶ οἱ προβατίνες δὲν ἐνοχλούνται καθόλου.

— Ο κόσμος χαλάζει μὲ τὸ «Ποτέμκιν» κι δύμας κανένα ποίημα δὲν τοῦ ἀφιερώσανε ἀκόμα οἱ ποιητάδες τῆς «Ἐσπερινῆς» καὶ τῆς «Αστραπῆς».

— Ο κ. Τυμφρηστὸς τὶ κάθεται καὶ δὲν τὸ βουλιάζει μὲ τὶς ἔμμετρες μυδραλίεζες του;

— Βγῆκε κάπια σαγλοσάτυρα μὲ τὸν τίτλο «Ἐλληνικὴ Πολιτεία».

— Μιλάσι, λέει, γιὰ δὲλα τὰ χάλια μας μέσα, καὶ μονάχα γιὰ τὸ Λασσάνειο δὲ θὰ λέσι λέξη, ίσως; γιατὶ διαντάχτης αὐτόνες βρίσκει γιὰ τὸ μόνο καλὸ στὸ ποτό μας, ἀφοῦ κάθε χρόνο τοῦ τραβάει ταχτικά κι ἀπὸ 'να πεντακοσάρικο γιὰ σύνταξη.

— Στὸ περασμένο φύλλο, σελίδα 10, στήλ. 1, ἀράδι 11 τῆς σημείωσης πρέπει νὰ διορθωθεῖ δ στίχος έτοις: ...Μάθε πῶς δὲ Μαρτράμ είμαι Ντάλ Μπόρνιο, ἔκεινος..

Ο ΙΔΙΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Γ. Σ. Ζευφ. Στεῖλ' το νάν τὸ δοῦμε. — κ. Σπ. Κοντολ. στὸ Κάιρο. Σᾶς στείλαμε τὴν «Ιλιάδα» καὶ πληροφορεῖτε μας τὴν παραλαβὴ της. Στὴ διεκπεραίωση τοῦ φύλλου ζηνε κάπια ἀταξία· καὶ γι' αὐτὸ καὶ λόγου σὲς κ' δὲλοι διαντρομητάδες τῆς Αίγυπτος καὶ τῶν Ιντιῶν θὰ λίσουν τὰ τρία τελευταῖα φύλλα μαζί. Δῶ κι δὲ μπρὸς πεσκίσ